

El bosc d'en Xicu, escultures a cel obert

Al "bosc d'en Xicu", com l'anomenen els veïns, s'hi poden trobar roures, alzines, pins, ginebres, cirerers d'arboç i grèvols. Però també elements d'art brut, expressionistes i d'altres relacionats amb l'abstracció o el constructivisme.

Molt aprop de Banyoles (Pla de l'Estany), Xicu Cabanyes ha creat un espai únic on les seves escultures es troben amb la vegetació mediterrània. Jaume Fàbrega, autor de 'Xicu Cabanyes, bosc d'escultures', analitza aquest singular museu.

No és gens arriscat de qualificar Xicu Cabanyes, d'artista insòlit i, la seva obra, de gens corrent. En el camp de l'art, en què costa tant de trobar creadors que facin noves propostes, o que, simplement, diguin alguna cosa de nou, és d'agrair que hi hagi un artista singular —com el va qualificar Alexandre Cirici Pellicer— que, sobretot a través del Bosc de Can Ginebreda —que compta ja més de cent escultures—

ens facin el regal d'una experiència inoblidable: art i vida, natura i artifice en un conjunt, realment, únic.

L'artista i el bosc. Segurament, primer és l'artista que l'art, o primer l'escultor que l'escultura. Però tractant-se d'un creador com Xicu Cabanyes, això encara és més vàlid. No és possible fer una lectura sobre l'obra d'aquest artista sense tenir en compte qui l'ha

produïda i en quines circumstàncies.

Les llums i ombres d'aquesta obra, les riqueses i mancances, la seva força expressiva i capacitat de seducció —o de rebuig— només es poden entendre a través del personatge. A través dels seus orígens, de la fidelitat que manté a aquests orígens pagesos i treballadors, a la seva gent, al seu espai geogràfic.

Si "qui perd els orígens perd la

identitat", com canta Raimon, i repeteix sovint Xicu Cabanyes, orígens i identitat, compromís real amb la terra –en tots els sentits del terme– i amb l'art, entès d'una manera vitalista, no pas de laboratori, es donen amb escreix en aquest Bosc de Can Ginebreda. Una obra total, una sala d'art del bosc.

No és pertinent una lectura purament formalista, que tingués exclusivament en compte les dades i el lèxic manejats per la història i la crítica d'art. Tampoc no és possible –tot i que sol ser la imatge prevalent– una lectura exclusivament de "bosc eròtic", de parc temàtic del sexe. Tot i que l'erotisme –però també l'amor i la mort, la geometria i l'organicisme– forma part també d'aquest bosc, que, per aquest motiu, és, segurament, l'espai més visitat de la comarca del Pla de l'Estany. De fet, aquest espai atreu, cada cop més, visitants de tot el món i, al mateix temps, suscita l'interès de grans escultors, que hi volen deixar una obra seva.

De la geometria a l'art 'brut'.

Paradoxalment, doncs, el fet d'haver de tenir tan en compte el mateix artista, els seus orígens, la seva formació autodidacta, i fins la seva ideologia –en definitiva, tot el context que l'envolta–, ens en dóna una formulació més propera a aportacions de l'art contemporani no objectual.

És a dir: en aquesta obra global hi apareixen elements del *land art* o art de la terra o del paisatge, de l'art processal, de les instal·lacions, de l'art del cos, de l'art conceptual, de l'art pobre i, en general, de les propostes de totes les manifestacions que són no objectuals.

Fins i tot, el bosc, com a gran galeria, és el receptacle privilegiat de tota mena d'accions artístiques, performances i entorns. Totes elles, però, sempre amb el punt directe de tocar de peus a terra: la formulació intel·lectual i teòrica, que malgrat tot hi és, ja que no es tracta en absolut d'art *naïf* –com algú, equivocadament, podria pensar–,

JOAN DE LA PARRA

A dalt, l'obra 'Calze felatori' i a sota, 'Monument a la puta desconeguda', de 10 metres d'altura. L'erotisme també forma part d'aquest bosc.

hi és sempre present. La infraestructura és ben adequada. No solament hi ha l'espai físic del bosc mateix, sinó que es compta amb un restaurant –alhora adequat exemple arquitectònic– i galeria d'art on, cada dijous al migdia, hi ha un dinar i tertúlia oberta, i per

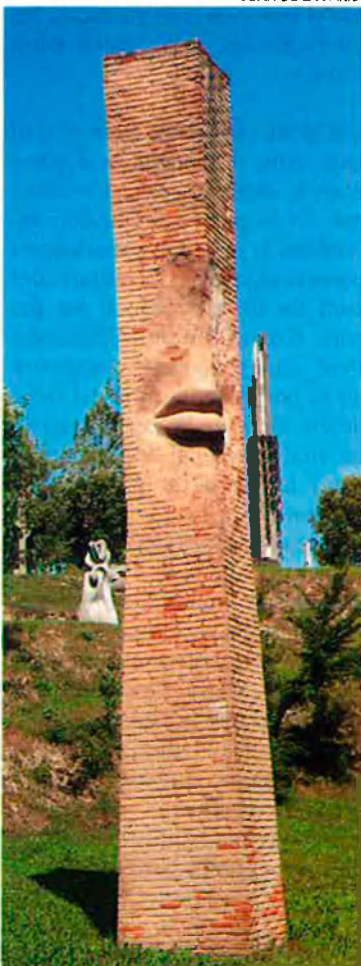
on hi han desfilat destacats intel·lectuals, artistes i polítics.

Així doncs, no cal deixar-se enganyar, tornant al que dèiem: malgrat les aparences, la proposta artística de Xicu Cabanyes està sòlidament arrelada en les formulacions de l'art contemporani i en els seus paral·lels.

Hi podem trobar –sobretot pel caràcter d'obra global que té elements d'*art brut*, així com expressionistes, sense oblidar aspectes lligats amb l'abstracció, el realisme, el constructivisme o el surrealisme, sempre amb la potent presència del paisatge, del bosc: per això podríem anomenar aquest conjunt "escultures a cel obert".

Espais i monuments. Perquè si bé l'obra de l'escultor també s'adreça a la producció d'obres en petit format, d'escultura de saló i per a espais domèstics, així com a obres bidimensionals de pintura o dibuix, en alguns casos aquestes escultures són maquetes per a alguns dels grans projectes del bosc. I de fet, el seu gran projecte, la seva gran obra, aquella a la qual hi ha destinat la seva vida i energies, la que ha desvetllat, a més, la col·laboració entusiasta d'amics i professionals, és aquest parc d'escultures.

Un parc d'escultures, certament, on aquestes formen part

JOAN DE LA PARRA

A dalt, 'La cupula dels sants', encara en procés de construcció. A sota, *El meu compromís amb la terra*.

d'un context natural treballat expressament per a elles –o viceversa–, i on la mateixa acció sobre el bosc, les construccions, les intervencions, són també *obra d'art*.

Un bosc singular. El bosc o el parc com a receptacle d'obres d'art i, especialment, d'escultures, no és pas un fet insòlit: recordem, si més, no, experiències conceptualment tan allunyades com les de Bomarzo o les del parc Kroner-Müller d'Holanda. Però cap d'aquestes propostes no es pot assimilar a la del Bosc de can Ginebreda, per la intensitat vital i personal de l'experiència i la globalitat plàstica que comporta.

Aquest bosc –conegut popularment com "el bosc d'en Xicu"– es troba al municipi de Porqueres, a uns sis quilòmetres de Banyoles, a la carretera que va a Olot per Santa Pau. Són uns 40.000 m² típicament mediterranis de roures, alzines, pins, ginebres, cirerers d'arboç, grèvols, arços... i escultures.

Algunes amb títols ben explícits i suggerents, però que no ens

han d'enganyar sobre la seva entitat plàstica: *Monument a la puta desconeguda*, *El pubis*, *La presó del sexe*, *Descobriment del cos*, *Testimoni gai*, *Naixement de la vida-arbre*, *Calze fel·latori...* I nous projectes, com el *Monument al llit*, que acabat en formigó –com quasi totes les obres– farà 3 metres per 2, si bé en aquest espai ja hi trobem una obra tan impactant com *El monument a la puta desconeguda* de 10 metres d'altura, i de la qual n'hi ha una rèplica a Estocolm. Un altre projecte ja acabat és *A la meva gent*, una escultura propera al *land art* que utilitza una arbre *in situ*, terra, formigó i altres elements.

Per últim, escultures en procés són el *Mural de culs* (amb emmotllats del natural), la *Cúpula dels sants*, una mena d'immens iglú recobert, per dins, d'emmotllats d'imatgeria religiosa d'Olot, *El búnquer romànic*, una gran escultura penetrable i *El meu compromís amb la terra*, obra processual de referents ecològics.

Jaume Fàbrega